

ingediend op **1050** (2021-2022) – Nr. 1
9 december 2021 (2021-2022)

Ontwerp van decreet

tot wijziging van artikel 10, 12, 13 en 14
van het decreet van 27 maart 2009
betreffende radio-omroep en televisie

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet.....	19
Advies van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media ...	25
Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens	31
Advies van de Raad van State	39
Ontwerp van decreet.....	47

MEMORIE VAN TOELICHTING

Samenvatting

Voorliggend ontwerp van decreet realiseert een meer doorgedreven toepassing van de principes van deugdelijk bestuur bij de VRT waarbij onder meer de voorrang van het vennootschapsbelang en de discretieplicht van de bestuurders decretaal worden verankerd. Ook de aanwijzing van onafhankelijke bestuursleden kadert in deze principes en moet leiden tot een professionalisering en versterking van de raad van bestuur. De grotere betrokkenheid van de raad van bestuur bij de benoeming en het ontslag van de gedelegeerd bestuurder moet op haar beurt leiden tot een verdere professionalisering van het operationeel bestuur en tot een positieve wisselwerking en een optimale interactie tussen de raad en de gedelegeerd bestuurder. Voorliggend ontwerp van decreet legt ten slotte aan de raad van bestuur de verplichting op om bij beslissingen over het strategisch karakter van een aangelegenheid rekening te houden met het reglement dat hij zelf opmaakt, hetgeen op zijn beurt zal bijdragen aan een verdere professionalisering van het operationeel bestuur en een positieve impact zal hebben op de samenwerking tussen de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder.

I. ALGEMENE TOELICHTING**A. Situering**

Het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024 stelt: "De Vlaamse Regering zet verder in op een kwaliteitsvolle openbare omroep in een sterke Vlaamse mediasector. De VRT moet verder evolueren naar een moderne, slanke en slagkrachtige mediaorganisatie die kwaliteitsvol aanbod brengt."

De beleidsnota Media 2019-2024 bepaalt onder ISE M. Openbare omroep en SD M.3. Operationele werking van de VRT: "De Vlaamse Regering zet verder in op een kwaliteitsvolle openbare omroep in een sterke Vlaamse mediasector (...)" en "De VRT is een toekomstgericht, slagkrachtig en slank mediabedrijf dat scenario's uitbouwt om structurele oplossingen te voorzien binnen de krijtlijnen van de nieuwe beheersovereenkomst en in uitvoering van het regeerakkoord."

In de beheersovereenkomst 2021-2025 tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VRT wordt het volgende gesteld: "Er is nood aan leiderschap doorheen de ganse organisatie, doorgedreven strategisch denken en handelen, een cultuurverandering op het vlak van organisatiebeheersing, en een hervorming van processen en structuren om de organisatie in haar geheel werkelijk meer wendbaar te maken. Ook de Vlaamse overheid heeft hier een rol te spelen, met name als het gaat over de bredere 'governance' en het algemene kader waarbinnen de VRT werkt."

B. Inhoud**Probleemstelling en omgevingsanalyse**

De voorbije jaren heeft het idee van 'public governance' steeds meer opgang gemaakt in de overheidssector. De belangstelling voor deugdelijk bestuur in de overheidscontext is sterk toegenomen, onder meer omwille van het grote maatschappelijke belang van publieke organisaties in combinatie met het feit dat zij voor een (groot) deel werken met overheidsmiddelen, dus publieke middelen.¹ Het concept van public governance wordt niet meer in vraag gesteld.

¹ GUBERNA, *Deugdelijk bestuur bij Vlaamse publieke organisaties, Rapport over de verwezenlijkingen en de uitdagingen anno 2016*.

Als nv van publiek recht die om en bij tweeduizend mensen tewerkstelt, wordt ook van de VRT verwacht dat zij de principes van deugdelijk bestuur strikt naleeft. Dit impliceert onder meer een evenwichtige samenstelling van de raad van bestuur, en een objectivering van de benoeming en het ontslag van de gedelegeerd bestuurder.

Alle internationale en nationale governance codes beschouwen de onafhankelijkheid van de raad van bestuur als een essentieel element van deugdelijk bestuur. Een voldoende aantal onafhankelijke bestuurders opnemen in de raad van bestuur wordt gezien als het middel om dit doel te realiseren: "To enhance the objectivity of State-Owned Enterprise (SOE) boards, a certain minimum number of independent board members on SOE boards should be required."²

Reeds bij decreet van 19 mei 2006 werden een aantal principes van deugdelijk bestuur bij de VRT ingevoerd. Gelet op het grote belang van de toepassing van 'corporate governance' bij een vennootschap als de VRT, werd er op dat moment voor geopteerd om de twaalf door de Vlaamse Regering aangewezen leden van de raad van bestuur de mogelijkheid te geven om (maximum drie) bijkomende leden te coöpteren in de raad van bestuur (zie artikel 12, §1, Mediadecreet). Aldus werd het mogelijk de raad van bestuur met bijkomende expertise, bijvoorbeeld inzake mediabeleid of bedrijfsmanagement, te versterken³. Van deze mogelijkheid tot coöptatie werd tot op vandaag echter nooit gebruikgemaakt.

Nochtans wordt het opnemen van een aantal stemgerechtigde onafhankelijke bestuurders in de raad van bestuur van overheidsbedrijven verplicht door artikel III.40, eerste lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Krachtens artikel III.36, §1, 3°, van dit decreet is deze bepaling in beginsel ook van toepassing op de raad van bestuur van de VRT. Overeenkomstig artikel III.40, tweede lid, van dit decreet, het toenmalige artikel 4, tweede lid, van het decreet van 22 november 2013 betreffende het deugdelijk bestuur, heeft de Vlaamse Regering evenwel bij beslissing van 23 mei 2014 op gemotiveerd verzoek van de VRT een uitzondering toegestaan op de regel van artikel III.40, eerste lid.

Met voorliggend ontwerp van decreet wordt nog meer ingezet op deugdelijk bestuur bij de VRT. In functie van de verdere professionalisering van de raad van bestuur op het vlak van de deskundigheid inzake het algemeen bestuur van de VRT, en/of de specifieke deskundigheid inzake de inhoudelijke materie en het beleidsveld waarin de VRT actief is, wordt het toevoegen van onafhankelijke bestuurders verplicht gemaakt, hetgeen volledig past in de filosofie van corporate governance. In dit verband kan ook verwezen worden naar principes 3 en 5 in de Corporate Governance Code 2020 die betrekking hebben op een doeltreffende en evenwichtig samengestelde raad van bestuur, en op een transparante procedure voor de benoeming van bestuurders.

Eveneens in het kader van deugdelijk bestuur expliciteert voorliggend ontwerp van decreet de plicht van alle leden van de raad van bestuur van de VRT om bij alle handelingen en beslissingen het vennootschapsbelang voorop te stellen, en om de discretie te bewaren over alle informatie die verkregen is in het kader van hun mandaat als bestuurder van de VRT.

Voorliggend ontwerp van decreet zet daarnaast ook in op een grotere betrokkenheid van de raad van bestuur bij de benoeming en het ontslag van de gedelegeerd bestuurder van de VRT. Krachtens artikel 14, §1, van het Mediadecreet wordt de gedelegeerd bestuurder van de VRT vandaag benoemd en ontslagen door de algemene vergadering. Aangezien de Vlaamse Gemeenschap de enige aandeelhouder is van de VRT en conform artikel 82 BWHI in de algemene vergadering vertegen-

² OESO, *OECD Guidelines on corporate governance of state-owned enterprises*, 2015.

³ Memorie van toelichting, *Parl.St.* VI.Parl. 2005-06, nr. 762/1, pagina 7.

woordigd wordt door de Vlaamse Regering, is het de facto de Vlaamse Regering die beslist over de aanstelling van een nieuwe gedelegeerd bestuurder. De Vlaamse Regering beslist vandaag ook over het functieprofiel van de CEO en over de aanpak van de selectie.

Het prerogatief in hoofdte van de algemene vergadering om de gedelegeerd bestuurder te benoemen, kan worden verklaard door het evenwicht dat de decreetgever heeft willen nastreven in de bevoegdheidsverdeling tussen de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder⁴, en de bescherming van de onafhankelijkheid van die laatste ten opzichte van de raad.

Anderzijds is het, gelet op het belang van de verdere professionalisering van het operationeel bestuur en van dit evenwicht tussen raad van bestuur en gedelegeerd bestuurder en de noodzaak van een positieve dynamiek en samenwerking tussen beiden, zinvol om de raad van bestuur meer te betrekken bij de benoeming en het ontslag van de gedelegeerd bestuurder door de algemene vergadering. Voorliggend ontwerp van decreet speelt daarop in, doordat de raad van bestuur bij de benoeming van de gedelegeerd bestuurder voortaan advies geeft over het profiel van de gedelegeerd bestuurder. Ook bij het ontslag van de gedelegeerd bestuurder is het advies van de raad van bestuur vereist.

Voorliggend ontwerp van decreet legt ten slotte aan de raad van bestuur de verplichting op om bij beslissingen over het strategisch karakter van een aangelegenheid rekening te houden met het reglement dat hij zelf opmaakt, waardoor de coherentie van de betrokken beslissingen van de raad van bestuur zal toenemen, hetgeen op zijn beurt zal bijdragen aan een verdere professionalisering van het operationeel bestuur en een positieve impact zal hebben op de samenwerking tussen raad van bestuur en gedelegeerd bestuurder.

Impactanalyse

Maatschappelijke impact: kinderen, jongeren en minderjarigen

Artikel 4 van het decreet van 20 januari 2012 houdende het voeren van een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid stelt het volgende: "Bij elk ontwerp van decreet dat wordt ingediend bij het Vlaams Parlement, wordt een kind- en jongereneffectrapport, afgekort JoKER, gevoegd, als de voorgenomen beslissing het belang van personen jonger dan vijftientig jaar rechtstreeks raakt." Voorliggend ontwerp van decreet heeft geen rechtstreekse impact op kinderen en jongeren. Er werd geen JoKER opgemaakt.

Armoedetoets

Voor dit ontwerp van decreet werd geen armoedetoets uitgevoerd.

Budgettaire impact

Dit ontwerp van decreet heeft geen budgettaire impact.

Bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel

Dit ontwerp van decreet heeft geen bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel.

⁴ In de toelichting bij artikel 13 van het decreet van 29 april 1997 betreffende de omzetting van de BRTN in een naamloze vennootschap van publiek recht werd uitdrukkelijk aangegeven (memorie van toelichting, *Parl. St.* VI.Parl. 1996-97, nr. 528/1, pagina 5-6): "Wat artikel 13, §1, betreft, rekening houdend met de bevoegdheden van de gedelegeerd bestuurder, werd er voor geopteerd om de gedelegeerd bestuurder te laten benoemen door de algemene vergadering en niet door de raad van bestuur."

Implementatie

De bepalingen die door dit decreet worden ingevoegd in het Mediadecreet zullen direct uitvoerbaar zijn.

Toezicht op de naleving van de bepalingen van dit decreet zal verlopen via de gangbare procedures.

Dit decreet treedt in werking op de tiende dag na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

C. Totstandkomingsprocedure

De Inspectie van Financiën verleende een positief advies op 29 juni 2021. In haar advies verklaart de Inspectie van Financiën dat dit ontwerp van decreet geen financiële weerslag heeft, en er bijgevolg geen begrotingsakkoord moet ingewonnen worden.

Het ontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nummer 2021/261 van 25 juni 2021.

Het ontwerp van decreet werd een eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 16 juli 2021.

Advies Sectorraad Media

De Sectorraad Media van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media formuleerde op 31 augustus 2021 zijn advies over het voorontwerp van decreet tot wijziging van de artikelen 10, 12, 13 en 14 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie. De Sectorraad Media vindt het positief dat er met deze tekst verder wordt gewerkt aan de modernisering van de governance en een goede werking van de VRT. De sectorraad is ook voorstander van een verdere professionalisering van de raad van bestuur, waar het opnemen van onafhankelijke bestuurders met specifieke competenties naast de politiek aangeguideerde bestuurders, zeker toe kan bijdragen. Daarnaast formuleert de Sectorraad Media een aantal bedenkingen en opmerkingen.

- 1° De Sectorraad Media stelt vast dat het voorontwerp van decreet basisprincipes van goed bestuur betreft, maar dat niet werd gekozen voor een meer fundamentele aanpassing van de governance structuur met instrumenten die het huidige Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen aanbiedt (bijvoorbeeld een duale bestuursstructuur met een bestuur en een volwaardige directieraad).

In antwoord hierop kan gesteld worden dat het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen in boek 7, titel IV, hoofdstuk 1, inderdaad drie regimes van bestuur mogelijk maakt in een nv, namelijk het monistisch bestuur, de enige bestuurder of het duale bestuur. Het principe blijft dat van een monistisch bestuur: de vennootschap wordt bestuurd door een collegiaal bestuursorgaan, de raad van bestuur, met minstens drie bestuurders die benoemd worden door de algemene vergadering van aandeelhouders (zie artikel 7:85). Daarnaast kan ook gekozen worden voor een regime van enige bestuurder of duale bestuur, mits dit uitdrukkelijk bepaald wordt in de statuten. In voorliggend ontwerp van decreet werd ervoor geopteerd om voor de VRT op dit gebied de continuïteit te verzekeren en verder te werken met een systeem van monistisch bestuur.

- 2° De Sectorraad Media merkt op dat er in het voorontwerp van decreet wordt gefocust op de introductie van onafhankelijke bestuurders, maar dat er verder niets wordt gezegd over de nodige competenties en profielen van de andere acht politiek aangeduide bestuursleden.

In dit verband kan opgemerkt worden dat voor deze bestuurders de huidige regeling behouden blijft. Krachtens artikel 2:51 van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen is elk lid van een bestuursorgaan tegenover de rechtspersoon gehouden tot een behoorlijke vervulling van de hem opgedragen taak. Dit impliceert uiteraard dat de betrokkene daartoe over de nodige kwalificaties en competenties beschikt. Specifiek voor de VRT moeten politiek aangeduide bestuurders ook beantwoorden aan de profielschets die is opgenomen in het charter Deugdelijk Bestuur (pagina 30 en volgende). Deze profielschets bepaalt onder meer dat elke bestuurder individueel over vaardigheden, kennis en ervaring moet beschikken die in lijn zijn met de noden van de VRT, en dat de raad van bestuur, in zijn geheel genomen, moet samengesteld worden uit personen die zo veel mogelijk complementair zijn ten opzichte van elkaar, en die vaardigheden en ervaring op diverse vlakken vertegenwoordigen, onder andere juridische, bedrijfseconomische en financiële vaardigheden, alsook bestuurlijke talenten en managementervaring, kennis van de mediasector zowel academisch als operationeel, kennis van de culturele sector, en kennis van en toegang tot de middenveldorganisaties. De profielschets bepaalt ook dat de bestuurders moeten voldoen aan hoge standaarden van beroepsbekwaamheid en oordeelsvermogen en toegewijd moeten zijn om de langetermijnbelangen van de VRT te dienen.

- 3° De Sectorraad Media heeft vragen bij de uitzondering die het ontworpen artikel 10, §3, bevat op de discretieplicht van de bestuurders van de VRT. Volgens de sectorraad zou deze uitzondering ertoe leiden dat discretie rond een bepaald onderwerp niet meer geldt zodra er iets over dat onderwerp in de media is gebracht. De Sectorraad Media vreest dat deze uitzondering de discretieplicht dan ook kan uithollen en stelt dat deze uitzondering hier niet op zijn plaats is, temeer daar het voorontwerp van decreet bepaalt dat de discretieplicht ook na beëindiging van het bestuursmandaat geldt en daar het voorontwerp van decreet ook afspraken bevat voor het organiseren van externe communicatie via de voorzitter van de raad van bestuur.

In reactie hierop kan gesteld worden dat het voorliggende ontwerp van decreet in de praktijk niets verandert aan de huidige discretieplicht voor bestuurders van de VRT, en ook niet aan de uitzonderingen daarop. De discretieplicht, zoals die vandaag reeds is opgenomen in het charter Deugdelijk Bestuur, wordt voortaan wel decretaal verankerd. Het charter stelt vandaag reeds dat de bestuurders absolute discretie moeten bewaren, behalve indien het gaat om informatie die reeds is bekendgemaakt door de VRT of waarvan zonder enige twijfel kan worden aangetoond dat zij behoort tot het publiek domein. In dit verband moet opgemerkt worden dat het feit dat over de VRT in de media bericht wordt, niet per definitie betekent dat ook de informatie waarop de berichtgeving betrekking heeft, kan beschouwd worden als behorende tot het publiek domein. Bestuurders zullen dus niet zomaar commentaar kunnen leveren op alles wat rond de VRT in de media aangekaart wordt. Externe communicatie via de voorzitter van de raad van bestuur, zoals geregeld in het ontworpen artikel 10, §3, laatste lid, staat los van die individuele discretieplicht en strekt ertoe dat de raad van bestuur desgewenst zelf ook collegiaal een standpunt kan innemen en vertolken in de pers.

- 4° De Sectorraad Media stelt dat het voorontwerp van decreet onvoldoende duidelijk bepaalt wat onder onafhankelijkheid van de bestuurders wordt verstaan. Het is volgens de sectorraad essentieel dat zij geen enkele 'politieke' rol in de

ruime zin opnemen. Aansluitend daarbij stelt de sectorraad dat de politieke onverenigbaarheid voor VRT-bestuurders moet worden vastgelegd in het Mediadecreet omdat bij gebrek daaraan de evenredige vertegenwoordiging binnen de raad van bestuur bij de overige acht leden zou kunnen worden vertekend.

Zoals blijkt uit de memorie van toelichting bij artikel 3 van het ontwerp van decreet, wordt de onafhankelijkheid van de bestuurders met toepassing van artikel III.42, §2, Bestuursdecreet bepaald aan de hand van de criteria van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen. Artikel 7:87 van dit wetboek stelt dat een bestuurder in een genoteerde vennootschap als onafhankelijk wordt beschouwd als hij met de vennootschap of met een belangrijke aandeelhouder ervan geen relatie onderhoudt die zijn onafhankelijkheid in het gedrang brengt. Om na te gaan of een kandidaat-bestuurder aan deze voorwaarde voldoet, worden de criteria toegepast uit de code voor deugdelijk bestuur, Belgische Corporate Governance Code 2020, vastgesteld bij koninklijk besluit (KB) van 12 mei 2019.

Overigens gelden voor de onafhankelijke bestuurders dezelfde onverenigbaarheden als voor de andere leden van de raad van bestuur. Hun mandaat van bestuurder is onder meer onverenigbaar met het ambt van lid van een ministerieel kabinet of het ambt van burgemeester, schepen of voorzitter van het OCMW (artikel 12, §2, van het Mediadecreet).

- 5° De Sectorraad Media heeft vragen bij de samenstelling van de onafhankelijke benoemingsadviescommissie en bij het profiel van haar leden. De Sectorraad vraagt om, minstens in de memorie van toelichting, de aard, het profiel en de samenstelling van de onafhankelijke benoemingsadviescommissie te verduidelijken, samen met een aanduiding van de verwachte onafhankelijkheid van de leden ervan.

Zie infra voor de repliek, in het antwoord op het advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State.

- 6° De Sectorraad Media vraagt zich af waarom de uittredende raad van bestuur van de VRT het profiel van de onafhankelijke bestuurders bepaalt als de insteek is dat er maximaal naar complementariteit van de bestuurders binnen het gehele bestuur (onafhankelijke bestuurders en bestuurders die de politieke vertegenwoordiging verwezenlijken) dient te worden gestreefd.

Hierop kan het volgende gerepliceerd worden. Indien het profiel van de onafhankelijke bestuurders zou worden opgemaakt door de politiek aangestelde leden van de nieuwe raad van bestuur, zou dit leiden tot een belangrijke vertraging in de volledige samenstelling van de raad van bestuur van de VRT. Na de opmaak van het profiel, is er immers nog geruime tijd nodig voor de publicatie van de vacature, het indienen van de kandidaturen en de voordracht door het onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau. Daardoor zou de raad van bestuur maandenlang niet voltallig zijn en niet met volheid van bevoegdheid kunnen functioneren. Om die reden is er ter zake een belangenafweging gemaakt waarbij gekozen is voor de continuïteit tussen uittredende en nieuwe raad van bestuur.

- 7° De Sectorraad Media merkt op dat in het voorontwerp van decreet niet is bepaald hoe de vervanging van een onafhankelijke bestuurder verloopt in geval van een voortijdige vacature.

Zie infra voor de repliek, in het antwoord op het advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State.

- 8° De Sectorraad Media heeft vragen bij het verband tussen het reglement waarvan sprake in het ontworpen artikel 12, §3, en het charter Deugdelijk Bestuur, vermeld in het ontworpen artikel 10, §1. In het reglement bepaalt de raad van bestuur de wijze waarop hij zijn bevoegdheden uitoefent inzake het nemen van beslissingen van strategische aard en mogelijk ook zijn andere bevoegdheden. In het charter Deugdelijk Bestuur, gezamenlijk op te stellen door de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder, wordt vastgelegd op welke wijze de bevoegdheden uit artikel 13, waaronder het nemen van beslissingen van strategische aard, worden uitgeoefend. De Sectorraad Media vraagt hier meer conceptuele duidelijkheid over en veronderstelt dat in artikel 12, §3, en in artikel 13, §1, 2°, niet het reglement, maar wel het charter Deugdelijk Bestuur wordt bedoeld.

Hierop kan het volgende gerepliceerd worden. Krachtens de laatste zin van artikel 13, §1, 2°, is het een autonome bevoegdheid van de raad van bestuur om te beslissen over het strategisch karakter van een aangelegenheid. Het is niet de bedoeling van het voorliggend ontwerp van decreet om die autonomie te beperken. Om die autonomie ten volle te vrijwaren, bepaalt artikel 12, §3, dat de raad van bestuur in een reglement dat hij eigenstandig vaststelt, de wijze moet bepalen waarop hij zijn bevoegdheid uitoefent tot het nemen van beslissingen over aangelegenheden met een strategisch karakter. Uiteraard staat het de raad van bestuur met toepassing van artikel 10 vrij om ook in onderling overleg met de gedelegeerd bestuurder hierover in het VRT-Charter Deugdelijk Bestuur afspraken te maken.

- 9° De Sectorraad Media stelt dat in verband met de bevoegdheden van de gedelegeerd bestuurder van de VRT de memorie van toelichting de term 'dagelijks bestuur' hanteert, terwijl in artikel 14 van het Mediadecreet de bevoegdheid van de gedelegeerd bestuurder wordt omschreven als 'operationeel bestuur', hetgeen vennootschapsrechtelijk een andere betekenis heeft.

Deze opmerking van de sectorraad kan worden bijgetreden. In de memorie van toelichting zullen de nodige aanpassingen worden aangebracht.

Advies Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC)

De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens formuleerde op 7 september 2021 haar advies nr. 2021/76 over het voorontwerp van decreet tot wijziging van artikel 10, 12, 13 en 14 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie.

De VTC stelt vast dat het voorontwerp van decreet betrekking heeft op de verwerking van persoonsgegevens, waaronder mededelingen, en de VTC gaat daarom na in hoeverre het voorontwerp van decreet en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

De VTC besluit dat het voorgelegde voorontwerp van decreet voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin een tweetal elementen bijkomend worden geïmplementeerd.

- 1° De VTC is van oordeel dat de correcte rechtsgrond moet worden aangegeven, eventueel in de memorie van toelichting. Volgens de VTC vindt de verwerking van persoonsgegevens die hoort bij de vermelde bepalingen van het ontwerp van decreet een rechtvaardigingsgrond in het noodzakelijk zijn voor het uitoefenen van een taak van algemeen belang.

In antwoord hierop kan gesteld worden dat elke verwerking van persoonsgegevens die valt onder de algemene verordening gegevensbescherming (AVG), uiteraard dient te gebeuren conform deze AVG. Een verordening heeft ingevolge artikel 288 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) een algemene strekking en is verbindend in al haar onderdelen en rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat. Het gevolg van deze rechtstreekse toepasselijkheid is dat het overschrijven of omzetten van een verordening niet nodig is. Dit ligt in lijn met de omzendbrief inzake wetgevingstechniek (randnummer 80), waarin de Raad van State expliciet het volgende stelt: "Neem bepalingen van een Europese verordening niet over in een tekst van intern recht." Daarom wordt in dit ontwerp van decreet niet ingegaan op de concrete rechtvaardigingsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens, die inderdaad gelegen is in artikel 6, lid 1, e), AVG met name de vervulling van een taak van algemeen belang.

- 2° De VTC is van oordeel dat zo nodig extra maatregelen moeten genomen worden om de effectiviteit van de discretieplicht te waarborgen. De VTC wijst er in dit verband op dat de discretieplicht om effectief te zijn enerzijds duidelijk moet gecommuniceerd worden aan de leden van de raad van bestuur en anderzijds ook gesanctioneerd moet kunnen worden.

Aangezien de discretieplicht voor bestuurders, die vandaag al is opgenomen in het charter Deugdelijk Bestuur van de VRT, met dit ontwerp van decreet wordt opgenomen in het Mediadecreet zelf, zal ze voor elke bestuurder van de VRT bekend zijn. Een sanctie op het schenden van de discretieplicht wordt nu ook opgenomen in artikel 10, §3, van het Mediadecreet: als de raad van bestuur oordeelt dat een bestuurder de discretieplicht heeft geschonden, zal de voorzitter aan de Vlaamse Regering voorstellen om die bestuurder uit zijn functie te ontslaan. Daarnaast hebben de VRT en/of derden ook de mogelijkheid om alle mogelijke vervolgingen in te stellen die de wet voorziet in geval van schending van de discretieplicht door een bestuurder.

Advies Raad van State

De Raad van State gaf advies over het ontwerp van decreet op 28 oktober 2021.

De Raad van State stelt vast dat de beoogde samenstelling van de raad van bestuur van de VRT in overeenstemming is met de bepalingen van de Cultuurpactwet. Daarnaast formuleert de Raad van State nog een aantal bijzondere opmerkingen.

- 1° De Raad van State stelt dat de ontworpen regeling geen bepalingen bevat met betrekking tot de vervanging van bestuurders waarvan het mandaat voortijdig wordt beëindigd, en dat het voorontwerp van decreet op dit punt moet worden aangevuld.

In dit verband kan verwezen worden naar dezelfde opmerking van de Sectorraad Media van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media. Het klopt dat dit niet geregeld wordt in het voorontwerp van decreet. Ook de voortijdige vervanging van een bestuurslid dat is aangewezen met inachtneming van de evenredige vertegenwoordiging van de politieke fracties in het Vlaams Parlement, is niet geregeld in het Mediadecreet. In reactie op de opmerking van de Raad van State wordt een bepaling met betrekking tot de vervanging van politiek aangewezen bestuurders en van onafhankelijke bestuurders waarvan het mandaat voortijdig wordt beëindigd, toegevoegd aan artikel 12, §4, van het Mediadecreet.

Voor wat betreft de vervanging van een bestuurslid dat is aangewezen met inachtneming van de evenredige vertegenwoordiging van de politieke fracties

in het Vlaams Parlement waarvan het mandaat voortijdig wordt beëindigd, wordt dezelfde procedure hernomen als voor de oorspronkelijke aanwijzing: de Vlaamse Regering wijst voor de weggevalen bestuurder met inachtneming van de evenredige vertegenwoordiging van de politieke fracties in het Vlaams Parlement een vervanger aan die het mandaat van zijn voorganger volbrengt. Wanneer een onafhankelijk bestuurslid in de loop van zijn of haar mandaat moet vervangen worden, draagt het onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau binnen één maand na het openvallen van het mandaat twee kandidaten voor uit de reserve van kandidaten die zich aangeboden hadden na de open oproep, gelanceerd door de uittredende raad van bestuur in uitvoering van artikel 12, §1/1. Het onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau houdt bij deze voordracht rekening met het gewenste profiel van de kandidaat en met de complementariteit binnen de raad van bestuur. De Vlaamse Regering wijst vervolgens een van de voorgedragen kandidaten aan als vervanger die het mandaat van zijn voorganger volbrengt.

- 2° De Raad van State stelt dat de discretieplicht die in het ontworpen artikel 10, §3, van het Mediadecreet aan de leden van de raad van bestuur van de VRT wordt opgelegd niet absoluut kan zijn. Om in overeenstemming te zijn met artikel 10 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (EVRM) en artikel 19 van de Grondwet moet deze beperking van het recht op vrije meningsuiting van de betrokken bestuurders noodzakelijk en proportioneel zijn in het licht van het met het voorontwerp van decreet nagestreefde doel. De Raad van State besluit dat de ontworpen regeling in dit verband aan bijkomend onderzoek moet worden onderworpen.

Daarnaast stelt de Raad van State dat het voorontwerp van decreet, door het bepalen van de sancties bij schending van de discretieplicht over te laten aan de raad van bestuur van de VRT, een aspect van een regeling delegeert aan een openbare instelling, wat in beginsel niet in overeenstemming is met de algemene publiekrechtelijke beginselen. Dergelijke delegaties zijn volgens de Raad van State enkel mogelijk voor zover zij zeer beperkt zijn en een niet-beleidsmatig karakter hebben, door hun detailmatige of hoofdzakelijk technische draagwijdte. De instellingen die de betrokken reglementering dienen toe te passen moeten hierbij zowel aan rechterlijke controle als aan politieke controle onderworpen zijn. De Raad van State concludeert dat in casu de beoogde sanctionering daarom dient te worden geregeld hetzij door de decreetgever zelf, hetzij door de Vlaamse Regering indien zij daartoe door de decreetgever wordt gemachtigd.

In repliek hierop kan gesteld worden dat de discretieplicht waarvan sprake in het ontworpen artikel 10, §3, geen afbreuk doet aan de aangifteplicht opgenomen in artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering, noch aan de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden zoals opgenomen in richtlijn EU(2019)/1937, noch aan andere wetgeving die andere rechten en belangen nastreeft. Dit wordt verduidelijkt in de memorie van toelichting. Voor alle duidelijkheid wordt het woord 'absoluut' in de tekst van het ontworpen artikel 10, §3, geschrapt.

Daarnaast kan worden vastgesteld dat artikel 10, §1, 2°, van het voorontwerp van decreet inderdaad stelt dat de sanctie bij schending van de discretieplicht moet worden vastgesteld door de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder in het VRT-charter Deugdelijk Bestuur. De sanctie waarop gedoeld wordt, is vandaag reeds omschreven in punt III.4 van het charter Deugdelijk Bestuur: het betreft enkel de mogelijkheid tot ontslag van de betrokken bestuurder uit zijn of haar functie, los van de mogelijkheid voor de VRT en/of derden om alle mogelijke vervolgingen in te stellen die de wet voorziet in geval van schending van de discretieplicht door een bestuurder. Voor alle dui-

delijkheid wordt deze precisering van de sanctie opgenomen in het ontworpen artikel 10, §3. Omwille van de duidelijkheid en consistentie wordt dezelfde sanctie ook opgenomen in het ontworpen artikel 10, §2, voor de schending van het vennootschapsbelang.

- 3° De Raad van State beveelt aan om de wijze van samenstelling van de benoemingsadviescommissie, met inbegrip van de voorwaarden die de onafhankelijkheid van de leden ervan moeten waarborgen, te bepalen in artikel 12, §1/1, van het ontwerp van decreet zelf.

In dit verband kan verwezen worden naar dezelfde opmerking van de Sectorraad Media van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media. De onafhankelijke benoemingsadviescommissie is in de bedoeling van de initiatiefnemers steeds opgevat als een externe entiteit, het gaat niet om een comité binnen de raad van bestuur. Het is bovendien de overtuiging van de initiatiefnemers dat de onafhankelijkheid van een benoemingsadviescommissie maximaal gewaarborgd is wanneer gewerkt wordt met een extern begeleidingsbureau, eerder dan met een benoemingsadviescommissie die ad hoc is samengesteld. Om dit te verduidelijken wordt de term 'onafhankelijke benoemingsadviescommissie' in het decreet vervangen door 'onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau'. De uittredende raad van bestuur zal dus een extern bureau aanstellen dat voor elke vacature van onafhankelijke bestuurder een dubbele voordracht doet aan de Vlaamse Regering. De onafhankelijkheid van dit bureau is verzekerd, onder meer omdat de wetgeving inzake overheidsopdrachten moet worden nageleefd. Ook het bijkomende voorschrift dat het onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau expertise en ervaring moet hebben in selectie en werving, draagt mee bij aan zijn onafhankelijkheid.

- 4° Ten slotte stelt de Raad van State dat artikel 6, tweede lid, van het voorontwerp van decreet het best geherformuleerd wordt.

Deze opmerking kan worden bijgetreden. De tekst van artikel 6, tweede lid, werd aangepast aan de door de Raad van State voorgestelde herformulering.

Het ontwerp van decreet werd definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 26 november 2021.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 2

Dit artikel vervangt artikel 10 van het Mediadecreet, waarin de aandacht die de VRT besteedt aan de toepassing van deugdelijk bestuur sinds het decreet van 19 mei 2006 decretaal is verankerd. Het decreet van 19 mei 2006 voerde het VRT-charter Deugdelijk Bestuur in, dat wordt opgemaakt door de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder, en dat bepaalt op welke wijze deze organen van de VRT hun bevoegdheden uitoefenen. De eerste paragraaf van het nieuw ontworpen artikel 10 voegt daaraan toe dat het VRT-charter Deugdelijk Bestuur niet enkel betrekking heeft op de uitoefening van hun bevoegdheden door de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder, maar ook op de beginselen van deugdelijk bestuur

waaraan deze organen van de VRT zich moeten houden. Dit betreft in elk geval de beginselen, vermeld in paragraaf 2 en 3 van het nieuw ontworpen artikel 10.

De tweede paragraaf van het nieuw ontworpen artikel 10 expliciteert de plicht voor alle bestuurders van de VRT om steeds het vennootschapsbelang van de VRT na te streven. Het vennootschapsbelang wordt in dit verband geïnterpreteerd in de zin van een evenwicht tussen de doelstellingen van de aandeelhouder, de verwachtingen van de mediaconsument en een gezonde bedrijfsdynamiek, rekening houdend met de openbare-omroepopdracht van de VRT. De plicht om het vennootschapsbelang na te streven is reeds opgenomen in het charter Deugdelijk Bestuur van de VRT van 11 mei 2021 (punt C.II.3 en bijlage B, punt 1). Dit principe wordt nu uitdrukkelijk hernomen in het Mediadecreet.

De derde paragraaf die toegevoegd wordt aan artikel 10, onderwerpt de bestuurders van de VRT aan een discretieplicht die betrekking heeft op alle informatie waarvan zij kennis krijgen in het kader van de uitvoering van hun mandaat als bestuurder. Ook deze discretieplicht voor bestuurders is reeds opgenomen in het charter Deugdelijk Bestuur van de VRT (punt C.III.4) en tevens ook in de Corporate Governance Code van 2020 (punt 6.3). De discretieplicht waarvan sprake in deze paragraaf doet geen afbreuk aan de aangifteplicht opgenomen in artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering, noch aan de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden zoals opgenomen in richtlijn EU(2019)/1937, noch aan andere wetgeving die andere rechten en belangen nastreeft.

De tweede en derde paragraaf preciseren eveneens de sanctie die kan worden opgelegd bij schending van het vennootschapsbelang of de discretieplicht. Wanneer de raad van bestuur van oordeel is dat een bestuurder het vennootschapsbelang, dan wel de discretieplicht heeft geschonden, stelt de voorzitter aan de Vlaamse Regering voor om de betrokken bestuurder uit zijn of haar functie te ontslaan. Dezelfde sanctie is nu al opgenomen in punt C.III.4 van het charter Deugdelijk Bestuur van de VRT voor schending van de discretieplicht. Om consequent te zijn wordt deze sanctie in de tweede paragraaf ook opgelegd bij schending van het vennootschapsbelang. Dit ontslag doet geen afbreuk aan de mogelijkheid voor de VRT en/of derden om alle mogelijke vervolgingen in te stellen die de wet voorziet in geval van schending van de discretieplicht door een bestuurder.

Artikel 3

Dit artikel brengt drie wijzigingen aan in artikel 12 van het Mediadecreet en heeft betrekking op de raad van bestuur van de VRT.

In de eerste plaats vervangt dit artikel de eerste paragraaf van artikel 12 door vier nieuwe paragrafen. De nieuwe paragraaf 1 van artikel 12 stelt dat de raad van bestuur van de VRT bestaat uit twaalf leden. Acht leden worden aangewezen door de Vlaamse Regering rekening houdend met de evenredige vertegenwoordiging van de politieke fracties in het Vlaams Parlement. Daarnaast wijst de Vlaamse Regering ook vier onafhankelijke bestuursleden aan overeenkomstig de procedure bepaald in paragraaf 1/1 tot en met 1/3, die aantoonbaar deskundig zijn inzake het algemeen bestuur van de VRT en inzake de inhoudelijke materie en het beleidsveld waarin de VRT actief is. In de praktijk betekent dit dat het gaat om personen met aantoonbare, voor het algemeen bestuur van de VRT relevante expertise, en/of met specifieke deskundigheid op het vlak van de audiovisuele mediasector en van het mediabeleid. Deze toevoeging van onafhankelijke bestuurders aan de raad van bestuur van de VRT bouwt verder op het huidig artikel 12, §1, van het Mediadecreet waarin een facultatieve coöptatie van drie onafhankelijke bestuursleden voor de VRT is opgenomen. Tegelijk wordt hiermee tegemoetgekomen aan artikel III.40 van het Bestuursdecreet, krachtens hetwelk minimaal een derde van het aantal stemgerechtigde leden van de raad van bestuur een onafhankelijke bestuurder

moet zijn. Deze regel geldt voor alle overheidsinstanties, vermeld in artikel III.36, §1, van het Bestuursdecreet.

Om de onafhankelijkheid van de bestuurders te bepalen zijn – met toepassing van artikel III.42, §2, van het Bestuursdecreet – de criteria van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen richtinggevend. Artikel 7:87 van dit wetboek stelt dat een bestuurder in een genoteerde vennootschap als onafhankelijk wordt beschouwd als hij met de vennootschap of met een belangrijke aandeelhouder ervan geen relatie onderhoudt die zijn onafhankelijkheid in het gedrang brengt. Om na te gaan of een kandidaat-bestuurder aan deze voorwaarde voldoet, worden de criteria toegepast uit de code voor deugdelijk bestuur, Belgische Corporate Governance Code 2020, vastgesteld bij KB van 12 mei 2019.

De aanstellingsprocedure voor de onafhankelijke bestuurders moet zeker stellen dat de kandidaten met de meeste relevante expertise en ervaring, en met de beste kwalificaties het mandaat van onafhankelijk bestuurder verwerven met het oog op een complementaire samenstelling van de raad van bestuur. Objectiviteit en onafhankelijkheid moeten bij de beoordeling van kandidaten voorop staan.

De raad van bestuur kiest onder zijn leden die zijn aangewezen met inachtneming van de evenredige vertegenwoordiging van de politieke fracties in het Vlaams Parlement, een voorzitter, en onder zijn onafhankelijke bestuurders een ondervoorzitter.

De nieuwe paragraaf 1/1 van artikel 12 regelt de opstart van de procedure tot aanwijzing van de vier onafhankelijke bestuurders. De aanwijzing van onafhankelijke bestuurders die zullen zetelen tijdens een nieuwe bestuursperiode wordt voorbereid door de raad van bestuur die zetelt tijdens de daaraan voorafgaande bestuursperiode. Dit impliceert dat de leden van de uittredende raad van bestuur uiterlijk drie maanden voor het aflopen van hun mandaat een functieprofiel voor het mandaat van onafhankelijke bestuurder opmaken en een open oproep tot kandidaatstelling publiceren. Deze open oproep specificeert welke competenties, kennis en ervaring van de kandidaten verwacht worden en hoe zij zich kandidaat moeten stellen. Met het oog op een objectieve en grondig onderbouwde benoemingsbeslissing, stelt de uittredende raad van bestuur eveneens ten laatste drie maanden voor het aflopen van het mandaat van zijn leden een onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau aan dat de meest geschikte kandidaten zal selecteren en voordragen aan de Vlaamse Regering.

Het onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau heeft aantoonbare expertise en ervaring in selectie en werving. Daarnaast spreekt het voor zich dat dit bureau een open en onafhankelijke blik op de maatschappelijke, bestuurlijke en politieke context dient te hebben waarbinnen de openbare omroep opereert, op governance vraagstukken en op de moderne inzichten over de rol van bestuurders, ook in internationaal perspectief. Bij de aanstelling van dit onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau dient uiteraard de wetgeving rond overheidsopdrachten te worden nageleefd.

De betrokkenheid van de uittredende raad van bestuur bij de aanwijzing van onafhankelijke bestuurders voor een volgende bestuursperiode draagt bij aan een snelle doorstart van de raad van bestuur bij de overgang naar een nieuwe bestuursperiode. Indien de nieuwe raad van bestuur belast zou worden met het opstellen van het functieprofiel voor onafhankelijke bestuurders, de publicatie van de open oproep en het aanstellen van het onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau, zou dit immers tot gevolg hebben dat de raad van bestuur van de VRT pas voltallig zou zijn samengesteld binnen drie maanden na de aanvang van het mandaat van de door de Vlaamse Regering voor de nieuwe bestuursperiode aangewezen politieke leden van de raad van bestuur. De betrokkenheid van de uittredende raad van bestuur maakt het mogelijk om het mandaat van alle bestuurders op

hetzelfde ogenblik te laten aanvangen. Bovendien leidt de voorbereiding door de uittredende raad van bestuur tot meer continuïteit in het beheer van de VRT in opeenvolgende bestuursperiodes en stelt zij de onafhankelijke bestuurders van de uittredende raad van bestuur in staat om mee te beslissen over het profiel van hun opvolgers en over de aanstelling van het benoemingsadviesbureau dat deze zal voordragen. De eindbeslissing over de aanwijzing van onafhankelijke bestuurders voor de nieuwe beleidsperiode wordt evenwel nog steeds genomen door de Vlaamse Regering.

De nieuwe paragraaf 1/2 van artikel 12 heeft betrekking op het onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau. Dit bureau selecteert op basis van het functieprofiel voor elke vacature van onafhankelijke bestuurder twee kandidaten. Vervolgens draagt het benoemingsadviesbureau deze kandidaten voor aan de Vlaamse Regering. Deze voordracht moet plaatsvinden uiterlijk één maand voor het aflopen van het mandaat van de uittredende raad van bestuur. Tegelijkertijd brengt het onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau de uittredende raad van bestuur op de hoogte van deze voordracht.

De nieuwe paragraaf 1/3 van artikel 12 betreft de eigenlijke aanwijzing van de vier onafhankelijke bestuurders. De Vlaamse Regering wijst op basis van de voordracht door het onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau voor elke vacature van onafhankelijke bestuurder een van de voorgedragen kandidaten aan.

Alle leden van de raad van bestuur zijn stemgerechtigd en hebben alle bijbehorende rechten.

In de tweede plaats wijzigt dit artikel de derde paragraaf van artikel 12 van het Mediadecreet, voor wat betreft het reglement waarin de raad van bestuur de wijze kan bepalen waarop hij zijn bevoegdheden, vermeld in artikel 13, uitoefent. Aansluitend bij de aanvulling die artikel 4 van dit ontwerp van decreet toevoegt aan artikel 13, §1, 2°, van het Mediadecreet expliciteert de derde paragraaf van artikel 12 dat de raad van bestuur voortaan verplicht is om in een reglement de wijze te bepalen waarop hij zal beslissen over het strategisch karakter van een aangelegenheid. Daarnaast staat het de raad van bestuur vrij om in hetzelfde reglement te bepalen hoe hij zijn andere bevoegdheden, vermeld in artikel 13, zal uitoefenen.

Ten slotte vult dit artikel de vierde paragraaf van artikel 12 aan met drie leden die betrekking hebben op de vervanging van een lid van de raad van bestuur waarvan het mandaat voortijdig wordt beëindigd als gevolg van overlijden of ontslag.

Wanneer in die omstandigheden de plaats openvalt van een bestuurslid dat is aangewezen met inachtneming van de evenredige vertegenwoordiging van de politieke fracties in het Vlaams Parlement, wordt voor de vervanging dezelfde procedure hernomen als voor de oorspronkelijke aanwijzing: de Vlaamse Regering wijst voor de weggevallen bestuurder een vervanger aan, met inachtneming van de evenredige vertegenwoordiging van de politieke fracties in het Vlaams Parlement, die het mandaat van zijn voorganger volbrengt. Wanneer een onafhankelijk bestuurslid in de loop van zijn of haar mandaat moet vervangen worden, draagt het onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau binnen één maand na het openvallen van het mandaat twee kandidaten voor uit de reserve van kandidaten die zich aangeboden hadden na de open oproep, gelanceerd door de uittredende raad van bestuur in uitvoering van artikel 12, §1/1. Het onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau houdt bij deze voordracht rekening met het gewenste profiel van de kandidaat en met de nodige complementariteit binnen de raad van bestuur. De Vlaamse Regering wijst vervolgens één van de voorgedragen kandidaten aan als vervanger die het mandaat van zijn voorganger volbrengt.

Artikel 4

Dit artikel verduidelijkt dat de raad van bestuur van de VRT, bij zijn beslissing over het strategisch karakter van een aangelegenheid, rekening moet houden met het reglement dat hij opstelt in uitvoering van het gewijzigde artikel 12, §3, van het Mediadecreet en dat betrekking heeft op de wijze waarop de raad van bestuur zijn bevoegdheden uitoefent. Deze aanvulling heeft tot doel dat de raad van bestuur in het reglement verder de regel concretiseert uit artikel 13, §1, 2°, van het Mediadecreet dat bepaalt dat een aangelegenheid een strategisch karakter heeft als ze een belangrijke impact heeft op het handelen van de VRT in de Vlaamse samenleving of op het medialandschap.

De verduidelijking in het reglement moet de coherentie van de beslissingen van de raad van bestuur ter zake vergroten en zal bijgevolg ook bijdragen aan een verdere professionalisering van het operationeel bestuur en aan een positieve wisselwerking en een optimale interactie tussen de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder. De raad van bestuur zal immers het reglement dat hij zelf heeft vastgesteld, moeten respecteren bij de concrete toepassing ervan, krachtens het beginsel *patere legem quam ipse fecisti*: iedereen is gebonden aan de regels die hij zelf opstelde.

Artikel 5

Dit artikel vervangt de eerste paragraaf van artikel 14 van het Mediadecreet en heeft betrekking op de benoeming en het ontslag van de gedelegeerd bestuurder van de VRT. Het opzet van deze nieuwe bepaling is om de raad van bestuur meer te betrekken bij de benoeming en het ontslag van de gedelegeerd bestuurder.

De gedelegeerd bestuurder wordt ook onder de nieuwe regeling benoemd en ontslagen door de algemene vergadering (de facto de Vlaamse Regering).

Nieuw is dat de raad van bestuur vooraf advies geeft aan de algemene vergadering over het profiel van de gedelegeerd bestuurder. Gelet op de aanwezigheid van onafhankelijke bestuurders met complementaire competenties in het algemeen bestuur van de VRT, de audiovisuele mediasector en het mediabeleid, beschikt de raad van bestuur over voldoende expertise om hierover deskundig en onderbouwd advies te geven. De algemene vergadering neemt vervolgens de definitieve beslissing over het profiel.

De procedure verzekert een objectieve en onafhankelijke selectie van de meest geschikte kandidaten voor de functie van gedelegeerd bestuurder, rekening houdend met het door de algemene vergadering vastgestelde profiel. De algemene vergadering is verantwoordelijk voor de finale keuze van de gedelegeerd bestuurder.

Indien de algemene vergadering zou overgaan tot ontslag van de gedelegeerd bestuurder, is voortaan een voorafgaand advies van de raad van bestuur vereist.

Artikel 6

Dit artikel is een overgangsbepaling die moet verzekeren dat na de inwerkingtreding van dit ontwerp van decreet op korte termijn en met toepassing van de bepalingen van dit ontwerp van decreet een nieuwe raad van bestuur bij de VRT zal aantreden.

Dit artikel bepaalt dat het mandaat van de leden van de huidige raad van bestuur afloopt vier maanden na de inwerkingtreding van dit ontwerp van decreet. Dit impliceert dat de zittende raad van bestuur met toepassing van het nieuwe artikel 12, §1/1,

uiterlijk drie maanden voor het aflopen van het mandaat van de leden een functieprofiel opstelt, een open oproep tot kandidaatstelling als onafhankelijk bestuurder bij de VRT publiceert en een onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau aanstelt. De Vlaamse Regering wijst vervolgens acht bestuursleden aan met inachtneming van de evenredige vertegenwoordiging van de politieke fracties in het Vlaams Parlement, en vier onafhankelijke bestuurders op basis van de voordracht door het onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau.

Het mandaat van alle bestuurders die met toepassing van dit artikel 12 worden aangewezen, eindigt op 20 januari 2025.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Brussel, Jeugd en Media,

Benjamin DALLE

VOORONTWERP VAN DECREET

Ontwerp van decreet tot wijziging van artikel 10, 12, 13 en 14 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie

Op voorstel van de Vlaamse minister van Brussel, Jeugd en Media;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Brussel, Jeugd en Media is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie

Art. 2. Artikel 10 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 10. §1. De raad van bestuur, vermeld in artikel 12 en 13, en de gedelegeerd bestuurder, vermeld in artikel 14, leggen in onderling overleg, en in overeenstemming met de bepalingen van dit decreet en de statuten, in een VRT-charter Deugdelijk Bestuur de volgende elementen vast:

- 1° de wijze waarop ze hun bevoegdheden, vermeld in artikel 13 en 14, uitoefenen;
- 2° de beginselen van deugdelijk bestuur die ze moeten naleven evenals de sancties bij schending van deze beginselen. Die beginselen omvatten minstens de beginselen, vermeld in paragraaf 2 en 3. Die sancties omvatten minstens de sanctie bij schending van het beginsel, vermeld in paragraaf 3.

Het charter, vermeld in het eerste lid, wordt ter kennisgeving aan de Vlaamse Regering bezorgd.

§2. Elk lid van de raad van bestuur stelt bij het handelen en het nemen van beslissingen altijd het vennootschapsbelang van de VRT voorop.

§3. Elk lid van de raad van bestuur bewaart absolute discretie over alle informatie waarvan hij in het kader van de uitoefening van zijn bestuurdersmandaat op de hoogte wordt gebracht, behalve als het gaat om informatie die al is bekendgemaakt door de VRT of waarvan zonder enige twijfel kan worden aangetoond dat ze behoort tot het publieke domein.

De absolute discretieplicht, vermeld in het eerste lid, geldt ook na de beëindiging van het bestuurdersmandaat.

De informatie, vermeld in het eerste lid, mag alleen worden meegedeeld buiten de raad van bestuur, publiek worden gemaakt of op een andere manier ter beschikking worden gesteld aan derde partijen als een meerderheid van de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder daarvoor hun goedkeuring geven. Als de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder hun toestemming geven, zorgt de voorzitter van de raad van bestuur voor de externe communicatie van de informatie.”.

Art. 3. In artikel 12 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

“§1. De raad van bestuur bestaat uit twaalf leden.

Acht leden van de raad van bestuur worden aangewezen door de Vlaamse Regering, met inachtneming van de evenredige vertegenwoordiging van de politieke fracties in het Vlaams Parlement.

Vier leden van de raad van bestuur zijn onafhankelijke bestuurders die worden aangewezen door de Vlaamse Regering conform paragraaf 1/1 tot en met 1/3.

De onafhankelijke bestuurders, vermeld in het derde lid, worden aangesteld op grond van:

- 1° hun aantoonbare deskundigheid in het algemene bestuur van de VRT of hun specifieke deskundigheid in de inhoudelijke materie en het beleidsveld waarin de VRT actief is;
- 2° hun onafhankelijkheid ten aanzien van de deelgenoten en het dagelijkse bestuur van de VRT. De onafhankelijkheid van de bestuurders wordt vastgesteld conform artikel III.42 van het Bestuursdecreet.

De raad van bestuur kiest onder zijn leden, vermeld in het tweede lid, een voorzitter, en onder zijn leden, vermeld in het derde lid, een ondervoorzitter.”;

2° er worden een paragraaf 1/1 tot en met 1/3 ingevoegd, die luiden als volgt:

“§1/1. De uittredende raad van bestuur stelt een functieprofiel op voor het mandaat van onafhankelijke bestuurder. Uiterlijk drie maanden voor het aflopen

van het mandaat van de uittredende raad van bestuur lanceert hij een open oproep tot kandidaatstelling. De oproep vermeldt de vereisten waaraan de kandidaten moeten voldoen op het vlak van bekwaamheden, kennis en ervaring en regelt de wijze van kandidaatstelling, waarbij minstens een curriculum vitae wordt voorgelegd.

De uittredende raad van bestuur stelt uiterlijk drie maanden voor het aflopen van zijn mandaat een onafhankelijke benoemingsadviescommissie aan.

§1/2. De onafhankelijke benoemingsadviescommissie, vermeld in paragraaf 1/1, tweede lid, selecteert op basis van het functieprofiel twee kandidaten per vacature voor onafhankelijke bestuurder en draagt die kandidaten voor aan de Vlaamse Regering. Tegelijkertijd brengt de onafhankelijke benoemingsadviescommissie de uittredende raad van bestuur op de hoogte van deze voordracht.

De voordracht door de benoemingsadviescommissie gebeurt uiterlijk één maand voor het aflopen van het mandaat van de uittredende raad van bestuur.

§1/3. De Vlaamse Regering wijst op basis van de voordracht door de onafhankelijke benoemingsadviescommissie, vermeld in paragraaf 1/1, tweede lid, voor elke vacature een van de voorgedragen kandidaten aan.”;

3° in paragraaf 3 wordt de zin “De raad kan in overeenstemming met de bepalingen van deze titel en met de statuten in een reglement de wijze bepalen waarop hij zijn bevoegdheden, vermeld in artikel 13, uitoefent.” vervangen door de zinnen “Conform de bepalingen van deze titel en conform de statuten bepaalt de raad van bestuur in een reglement de wijze waarop hij zijn bevoegdheden, vermeld in artikel 13, §1, 2°, uitoefent. In het voormelde reglement kan de raad van bestuur de wijze bepalen waarop hij zijn andere bevoegdheden, vermeld in artikel 13 uitoefent.”;

Art. 4. Aan artikel 13, §1, 2°, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “conform de wijze die bepaald is in het reglement, vermeld in artikel 12, §3” toegevoegd.

Art. 5. In artikel 14 van hetzelfde decreet wordt paragraaf 1 vervangen door wat volgt:

“§1. De gedelegeerd bestuurder wordt benoemd door de algemene vergadering. De algemene vergadering stelt het profiel van de gedelegeerd bestuurder vast, na advies van de raad van bestuur.

De gedelegeerd bestuurder wordt ontslagen door de algemene vergadering na advies van de raad van bestuur.”.

Hoofdstuk 3. Slotbepaling

Art. 6. Vier maanden na de datum van de inwerkingtreding van dit decreet eindigt het mandaat van de leden van de raad van bestuur van de VRT zoals hij op die datum is samengesteld.

Het mandaat van de leden van de nieuwe raad van bestuur die conform artikel 12, §1 tot en met §1/3, is samengesteld, eindigt op 20 januari 2025.

Brussel, (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Brussel, Jeugd en Media,

Benjamin DALLE

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD VOOR CULTUUR, JEUGD,
SPORT EN MEDIA

Advies**Sectorraad Media
31 augustus 2021**

Advies bij het voorontwerp van decreet tot wijziging van de artikelen 10,12,13 en 14 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie

Situering

De SARC werd per brief van 19 juli 2021 door Vlaams minister van Media Benjamin Dalle om advies gevraagd over het voorontwerp van decreet tot wijziging van de artikelen 10,12,13 en 14 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie.

Voorliggend voorontwerp van decreet realiseert een meer doorgedreven toepassing van de principes van deugdelijk bestuur bij de VRT waarbij o.m. de voorrang van het vennootschapsbelang en de discretieplicht van de bestuurders decretaal worden verankerd. Ook de aanwijzing van onafhankelijke bestuursleden kadert in deze principes en moet leiden tot een professionalisering en versterking van de raad van bestuur. De grotere betrokkenheid van de raad van bestuur bij de benoeming en het ontslag van de gedelegeerd bestuurder moet op haar beurt leiden tot een verdere professionalisering van het dagelijks bestuur en tot een positieve wisselwerking en een optimale interactie tussen de raad en de gedelegeerd bestuurder. Voorliggend voorontwerp van decreet legt tenslotte aan de raad van bestuur de verplichting op om bij beslissingen over het strategisch karakter van een aangelegenheid rekening te houden met het reglement dat hij zelf opmaakt, hetgeen op zijn beurt zal bijdragen aan een verdere professionalisering van het dagelijks bestuur en een positieve impact zal hebben op de samenwerking tussen raad van bestuur en gedelegeerd bestuurder.

De SARC-Sectorraad Media besprak het ontwerpdecreet op zijn vergadering van 16 augustus 2021 en werkte het advies verder af via schriftelijke procedure.

Advies

1. Algemene appreciatie

Goed bestuur staat hoog op de politieke agenda. De Sectorraad Media erkent het belang van goede governance-afspraken in het licht van de hedendaagse uitdagingen en verwijst in dit verband naar het recente advies over goed bestuur van de Algemene Raad i.s.m. Sectorraad Kunsten en Erfgoed,

Sectorraad Media, Vlaamse Sportraad en Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk d.d. 16 juli 2021¹. De Sectorraad Media vindt het een positieve zaak dat er met dit voorontwerp van decreet verder wordt gewerkt aan de modernisering van de governance en een goede werking van de VRT. Recente interne problemen hadden onder meer te maken met een gebrekkige governance. De Mediaraad is ook voorstander van een verdere professionalisering van de raad van bestuur en daar kan het opnemen van onafhankelijke bestuurders met specifieke competenties naast de politiek aangeduide bestuurders zeker toe bijdragen. Ook het decretaal bevestigen dat bestuurders ten allen tijde dienen te handelen in het belang van de vennootschap (en dus ook haar publieke missie) en met respect voor een absolute discretie zijn basisuitgangspunten voor een gezond en deugdelijk bestuur. Ook het streven naar een duidelijke rolverdeling, constructieve dialoog en een optimale en transparante interactie tussen de raad van bestuur, de gedelegeerd bestuurder en de algemene vergadering van aandeelhouders is een positief uitgangspunt van het voorontwerp.

2. Puntsgewijze opmerkingen

De Sectorraad Media stelt vast dat het voorontwerp basisprincipes van goed bestuur betreft, maar dat niet werd gekozen voor een meer fundamentele aanpassing van de governance structuur met instrumenten die het huidig Wetboek Vennootschappen en Verenigingen aanbiedt (bv. duale bestuursstructuur met een bestuur en volwaardige directieraad). Er wordt gefocust op de introductie van onafhankelijke bestuurders, maar verder wordt niets gezegd over de nodige competenties en profielen van de andere acht politiek aangeduide bestuursleden.

Bij de punten die wel in het voorontwerp van decreet worden behandeld, worden volgende opmerkingen geformuleerd.

2.1 Charter deugdelijk bestuur, vennootschapsbelang, absolute discretie

Het decreet van 27 maart 2009 vermeldde reeds dat de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder van VRT in onderling overleg in een Charter Deugdelijk bestuur de wijze vastleggen waarop zij hun bevoegdheden uitoefenen. Het voorontwerp brengt een decretale verankering van de verdere inhoud van dit charter, met name dat dit ook de beginselen van goed bestuur moet bevatten, waarbij twee fundamentele principes in elk geval moeten zijn opgenomen, meer bepaald: de verplichting voor elk lid van de raad van bestuur om altijd het vennootschapsbelang van VRT (wat dus ook het publiek belang impliceert zoals dat decretaal en statutair omschreven is in de publieke omroepopdracht van VRT) voorop te stellen bij het handelen en het nemen van beslissingen en het bewaren van absolute discretie over alle informatie ontvangen bij de uitoefening van het bestuursmandaat. Het voorontwerp bepaalt dat het charter ook sancties bij schending van die principes moet bevatten. De Sectorraad Media vindt dit een positieve zaak.

In de voorgestelde tekst voor artikel 10§3 wordt wel een uitzondering op de absolute discretieplicht vermeld, met name wanneer het gaat om informatie die al is bekendgemaakt door VRT of die behoort tot het publieke domein. Dit zou inhouden dat discretie rond een bepaald onderwerp niet meer geldt zodra er al iets hierover in de media is gebracht. Aangezien de media dagdagelijks berichten over de VRT, kan dit de absolute discretieplicht dan ook uithollen. Ook indien bepaalde informatie reeds publiek is, kan van bestuurders in een collegiale raad van bestuur worden verwacht dat zij zich individueel onthouden van verdere commentaar. De bedoelde uitzondering lijkt hier niet op zijn plaats, temeer daar verderop is bepaald dat de absolute discretieplicht ook na beëindiging

¹ SARC. (2021). *Advies over goed bestuur*. vlaanderen.be/sarc/sites/sarc/files/2021-07/advies_goed_bestuur_16072021.pdf

van het bestuursmandaat geldt en verderop decretale afspraken zijn opgenomen voor het organiseren van externe communicatie via de voorzitter van de raad van bestuur.

2.2 Onafhankelijke bestuurders

Een evenwichtige en diverse samenstelling van de raad van bestuur met onder meer onafhankelijke bestuurders is een basisuitgangspunt van goed bestuur. Het voorontwerp van decreet bepaalt echter niet duidelijk genoeg wat onder onafhankelijkheid wordt verstaan. Aangezien twee derde van de raad van bestuur op basis van het cultuurpact op voordracht van de politieke fracties in het Vlaams Parlement wordt aangewezen, is het voor de vier overige onafhankelijke bestuurders essentieel dat zij geen enkele “politieke rol” opnemen (gaande van een politiek mandaat, functie op een politiek kabinet op enig niveau (federaal, gewestelijk, gemeenschappelijk, provinciaal, gemeentelijk of stedelijke niveau)), of geen actieve functie binnen of verbonden aan een politieke partij uitoefenen. Hier kan worden verwezen naar de onverenigbaarheden voor VRT-bestuurders vermeld in artikel 12, die voor onafhankelijke bestuurders verruimd kunnen worden. Als de politieke onverenigbaarheid voor onafhankelijke bestuurders niet zou worden vastgelegd in het decreet, en dit ruimer dan voor de overige bestuurders het geval is, zou trouwens ook de evenredige vertegenwoordiging binnen de raad van bestuur bij de overige acht leden kunnen worden vertekend.

Wat de aanstellingsprocedure voor onafhankelijke bestuurders uit het voorontwerp betreft, heeft de Sectorraad Media vragen bij de onafhankelijke benoemingsadviescommissie die twee kandidaten per vacature dient voor te dragen, nadat de raad van bestuur zelf een functieprofiel voor het mandaat van onafhankelijk bestuurder opstelt en een open oproep lanceert. De samenstelling van deze commissie en het profiel van haar leden is niet duidelijk: de term ‘onafhankelijke benoemingsadviescommissie’ doet uitschijnen dat het om een externe entiteit gaat. Ook de vermelding dat deze onafhankelijke benoemingsadviescommissie de uittredende raad van bestuur op de hoogte brengt van haar voordracht, maar deze niet inhoudelijk dient te laten fiatteren, doet uitschijnen dat het om een externe entiteit gaat. Hiermee wordt alvast afgeweken van de gebruikelijke governance praktijk zonder dat de motieven ervan worden verduidelijkt in de Memorie van toelichting. Omwille van de transparantie verdient het wel aanbeveling om dit nader toe te lichten en om in het ontwerpdecreet, minstens in de Memorie van Toelichting, de aard, het profiel en de samenstelling van de onafhankelijke benoemingsadviescommissie, samen met een aanduiding rond de verwachte onafhankelijkheid van de leden ervan, te verduidelijken.

De Sectorraad Media stelt zich ook de vraag waarom de uittredende raad van bestuur het profiel van de onafhankelijke bestuurders bepaalt als de insteek is dat er maximaal naar complementariteit van de bestuurders binnen het gehele bestuur (onafhankelijke bestuurders en bestuurders die de politieke vertegenwoordiging verwezenlijken) dient te worden gestreefd.

De Sectorraad Media merkt ook op dat er in het voorontwerp van decreet niet is bepaald hoe de vervanging van een onafhankelijke bestuurder verloopt ingeval van voortijdige vacature. Ook dat verdient verduidelijking.

2.3 Strategische beslissingen

Het voorontwerp van decreet vermeldt dat de raad van bestuur in een reglement de wijze bepaalt waarop hij zijn bevoegdheden uitoefent inzake het nemen van beslissingen van strategische aard en mogelijk ook zijn andere bevoegdheden vermeld in artikel 13 van het decreet van 27 maart 2009. De Sectorraad Media merkt op dat hetzelfde voorontwerp in artikel 10§1 het Charter Deugdelijk Bestuur, gezamenlijk op te stellen door de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder, aanwijst als bron waarin wordt vastgelegd op welke wijze de bevoegdheden uit artikel 13, waaronder het

nemen van beslissingen van strategische aard, worden uitgeoefend. Het is aangewezen om conceptuele duidelijkheid te brengen over het gehanteerde begrippenkader. Vanuit die optiek is het allicht de bedoeling dat in artikel 12§3 én in artikel 13§1, 2° niet het reglement, maar wel het Charter Deugdelijk Bestuur wordt bedoeld. Uit de huidige tekst van het Charter Deugdelijk Bestuur opgenomen op de website van VRT blijkt immers dat het thans precies in dat Charter Deugdelijk Bestuur is dat de wijze van uitoefening van de bevoegdheden van de raad van bestuur wordt geregeld. Om de beoogde samenwerking en goed bestuur te organiseren, is het alvast aangewezen dat de diverse organen hierover in overleg treden en tot een concretisering van de notie “beslissingen van strategische aard” komen. Kortom lijkt het de Sectorraad Media aangewezen om de notie “beslissingen van strategische aard” via het reeds bestaande Charter Deugdelijk bestuur verder te concretiseren. Het reglement kan verdere bepalingen bevatten over de praktische werking.

In artikel 13§1, 2° verwacht de Sectorraad Media dat de laatste zin zou worden geschrapt: *“De raad van bestuur beslist over het strategische karakter van een aangelegenheid”*. Dit is alvast aangewezen om redenen van consistentie en rechtszekerheid.

2.4 Bevoegdheden gedelegeerd bestuurder

Het voorontwerp van decreet raakt niet aan de bevoegdheden van de gedelegeerd bestuurder van de VRT opgesomd in artikel 14 van het decreet van 27 maart 2009, maar de sectorraad stelt vast dat de Memorie van Toelichting de term ‘dagelijks bestuur’ hanteert, terwijl decretaal de bevoegdheid van de gedelegeerd bestuurder wordt omschreven als “operationeel bestuur”. Ook hier is het consistent gebruik van bepaalde begrippen gewenst.

De notie dagelijks bestuur heeft immers vennootschapsrechtelijk een andere (engere) betekenis dan de notie operationele bevoegdheid zoals omschreven in artikel 14 van het decreet van 27 maart 2009. Het lijkt de Sectorraad Media daarom aangewezen om ook in de Memorie van voorliggend voorontwerp van decreet de term ‘operationeel bestuur’ consistent te hanteren bij de aanduiding van de bevoegdheden van de gedelegeerd bestuurder.

Conclusie

Een hedendaagse governance, professionalisering van het bestuur met onafhankelijke bestuurders, een duidelijke rolverdeling, constructieve dialoog en optimale interactie tussen het bestuur en de gedelegeerd bestuurder die werken in een geest van vertrouwen en transparantie vormen een insteek waar de Sectorraad Media volledig achter staat. Een belangrijke stap in dit proces is ook de aanwijzing van onafhankelijke bestuurders met diverse competenties en profielen met expertise inzake de mediasector. De in het voorontwerp van decreet voorgestelde tekstuele uitwerking en de gehanteerde begrippen kunnen echter op verschillende punten worden verduidelijkt, wat de transparantie en effectiviteit voor toekomstige toepassing en interpretatie ten goede zal komen. Tot slot lijkt het de Mediaraad aangewezen om in de toekomst de governance structuur van de VRT meer ten gronde te herdenken.

Namens de Sectorraad Media,

Simon Delaere, voorzitter

Maud Van de Velde, ondervoorzitter

Valerie Ansoms, secretaris

ADVIES VAN DE VLAAMSE TOEZICHTCOMMISSIE
VOOR DE VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2021/76 van 7 september 2021

over

tekst	ontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	ontwerp van decreet tot wijziging van artikel 10, 12, 13 en 14 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie
roepnaam	(decreet governance VRT)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 16 juli 2021

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van 19 juli 2021 van de heer Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, ontvangen door de VTC op 19 juli 2021;

Brengt op 7 september 2021 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Media (hierna "de aanvrager") verzocht bij brief van 19 juli 2021 om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een voorontwerp van decreet *tot wijziging van artikel 10, 12, 13 en 14 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie* (hierna "het Ontwerp").
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Voor wat dit advies betreft zijn volgende aspecten die in de nota aan de Vlaamse Regering worden vermeld van belang:
 - het Ontwerp realiseert een meer doorgedreven toepassing van de principes van deugdelijk bestuur bij de VRT waarbij o.m. de voorrang van het vennootschapsbelang en de discretieplicht van de bestuurders decretaal worden verankerd;
 - de aanwijzing van onafhankelijke bestuursleden kadert in deze principes en moet leiden tot een professionalisering en versterking van de raad van bestuur.
4. De VTC zal hierna de bepalingen van het Ontwerp die hierop betrekking hebben onderzoeken.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG**1. Voorafgaande toelichting**

5. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:
 - personen van wie de leden van de raad van bestuur eventueel informatie over hebben gekregen in het kader van de uitoefening van hun bestuurdersmandaat (artikel 2 van het Ontwerp);
 - de onafhankelijke bestuurders (artikel 3 van het Ontwerp).en dat het minstens de volgende gegevens betreft:
 - van de eerste categorie personen: onbepaald;
 - van de tweede categorie personen: minstens identificatiegegevens en gegevens m.b.t. hun aantoonbare deskundigheid en onafhankelijkheid.
6. Het gaat dus, minstens wat de tweede categorie personen betreft, om de verwerking van persoonsgegevens, waaronder mededelingen, en de VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

7. Het Ontwerp bevat geen bepalingen inzake de bescherming van persoonsgegevens, tenzij de in artikel 2 opgelegde discretieplicht (zie infra).
8. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG. De VTC is van oordeel dat de verwerking van persoonsgegevens die hoort bij de vermelde bepalingen van het Ontwerp een rechtvaardigingsgrond kan vinden in de het noodzakelijk zijn voor het uitoefenen van een taak van algemeen belang. De adviesvrager wordt aanbevolen om dit in het Ontwerp of de memorie te vermelden.
9. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de

essentiële elementen¹ van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.²

10. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e), AVG³, die enkel betrekking hebben op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.
11. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal namelijk niet naar de wetgeving kunnen verwezen worden.
12. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of voor een beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.
13. De VTC bespreekt hierna de twee vermelde regelingen apart.

3. Discretieplicht leden raad van bestuur

14. Artikel 2 van het Ontwerp, dat artikel 10 van het Mediadecreet vervangt, bepaalt het volgende in het nieuwe artikel 10:

“§3. Elk lid van de raad van bestuur bewaart absolute discretie over alle informatie waarvan hij in het kader van de uitoefening van zijn bestuurdersmandaat op de hoogte wordt gebracht, behalve als het gaat om informatie die al is bekendgemaakt door de VRT of waarvan zonder enige twijfel kan worden aangetoond dat ze behoort tot het publieke domein.

De absolute discretieplicht, vermeld in het eerste lid, geldt ook na de beëindiging van het bestuurdersmandaat.

De informatie, vermeld in het eerste lid, mag alleen worden meegedeeld buiten de raad van bestuur, publiek worden gemaakt of op een andere manier ter beschikking worden gesteld aan derde partijen als een meerderheid van de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder daarvoor hun

¹ Artikel 6, AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”)¹;
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden¹;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n)¹.

² Zie DEGRAVE, E., *“L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle”*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v. (zie o.m.: EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000); Zie ook enkele arresten van het Grondwettelijk Hof: Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015 (p. 63), Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017 (p. 17) en Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018 (p. 26), Arrest nr. 2/2021 van 14 januari 2021, overw. B.22.1. e.v. Zie ook SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116.

goedkeuring geven. Als de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder hun toestemming geven, zorgt de voorzitter van de raad van bestuur voor de externe communicatie van de informatie.”.

15. De discretieplicht die hier bedoeld wordt, lijkt in eerste instantie niet op persoonsgegevens te slaan, maar kan daar niettemin toch betrekking op hebben. In die zin beoordeelt de VTC dit als een goede maatregel.
16. De VTC wijst er evenwel op dat dergelijke maatregel om effectief te zijn enerzijds duidelijk moet gecommuniceerd worden aan de leden van de raad van bestuur en ook gesanctioneerd moet kunnen worden.
17. In de memorie van toelichting wordt het volgende vermeld over sanctionering: *“Het VRT-charter Deugdelijk Bestuur omvat ook de sancties die toegepast worden bij schending van de beginselen van deugdelijk bestuur. Dit betreft in elk geval de sanctie bij schending van het beginsel, vermeld in paragraaf 3 van het nieuw ontworpen artikel 10”.* De VTC adviseert de Adviesvrager om te onderzoeken of nog andere waarborgen nodig zijn.

4. Kwalificaties onafhankelijke bestuurders

18. Het Ontwerp voert de aanduiding van onafhankelijke bestuurders in. Deze moeten aan bepaalde vereisten beantwoorden en de beoordeling daarvan brengt de verwerking van persoonsgegevens mee.
19. Artikel 3 van het Ontwerp, dat artikel 12 van het Mediadecreet wijzigt, bepaalt het volgende:

“De onafhankelijke bestuurders, vermeld in het derde lid, worden aangesteld op grond van:

1° hun aantoonbare deskundigheid in het algemene bestuur van de VRT of hun specifieke deskundigheid in de inhoudelijke materie en het beleidsveld waarin de VRT actief is;

2° hun onafhankelijkheid ten aanzien van de deelgenoten en het dagelijkse bestuur van de VRT. De onafhankelijkheid van de bestuurders wordt vastgesteld conform artikel III.42 van het Bestuursdecreet.

[...]

De uittreedende raad van bestuur stelt een functieprofiel op voor het mandaat van onafhankelijke bestuurder. [...] De oproep vermeldt de vereisten waaraan de kandidaten moeten voldoen op het vlak van bekwaamheden, kennis en ervaring en regelt de wijze van kandidaatstelling, waarbij minstens een curriculum vitae wordt voorgelegd.

[...]

De Vlaamse Regering wijst op basis van de voordracht door de onafhankelijke benoemingsadviescommissie, vermeld in paragraaf 1/1, tweede lid, voor elke vacature een van de voorgedragen kandidaten aan.”;

20. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).
21. De memorie bevat volgende motivering:

“In de praktijk betekent dit dat het gaat om personen met aantoonbare, voor het algemeen bestuur van de VRT relevante expertise, en/of met specifieke deskundigheid op het vlak van de audiovisuele mediasector en van het mediabeleid. Deze toevoeging van onafhankelijke bestuurders aan de raad van bestuur van de VRT bouwt verder op het huidige artikel 12, §1 van het Mediadecreet waarin een coöptatie van drie onafhankelijke bestuursleden voor de VRT is opgenomen. Tegelijk wordt hiermee tegemoetgekomen aan artikel III.40 van het Bestuursdecreet, krachtens hetwelk minimaal een derde van het aantal stemgerechtigde leden van de raad van bestuur een onafhankelijke bestuurder moet zijn. Deze regel geldt voor alle overheidsinstanties, vermeld in artikel III.36, § 1, van het Bestuursdecreet.

Om de onafhankelijkheid van de bestuurders te bepalen zijn – met toepassing van artikel III.42, §2, Bestuursdecreet – de criteria van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen richtinggevend.

Art. 7:87 van dit Wetboek stelt dat een bestuurder in een genoteerde vennootschap als onafhankelijk wordt beschouwd als hij met de vennootschap of met een belangrijke aandeelhouder ervan geen relatie onderhoudt die zijn onafhankelijkheid in het gedrang brengt. Om na te gaan of een kandidaat bestuurder aan deze voorwaarde voldoet, worden de criteria toegepast uit de code voor deugdelijk bestuur, Belgische Corporate Governance Code 2020, vastgesteld bij KB van 12 mei 2019.

De aanstellingsprocedure voor de onafhankelijke bestuurders moet zeker stellen dat de kandidaten met de meeste relevante expertise en ervaring, en met de beste kwalificaties het mandaat van onafhankelijk bestuurder verwerven met het oog op een complementaire samenstelling van de raad van bestuur. Objectiviteit en onafhankelijkheid moeten bij de beoordeling van kandidaten voorop staan.”

22. De VTC is van oordeel dat het doeleinde welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd is.
23. Op basis van het Ontwerp en de memorie lijkt de benoemingsadviescommissie, die onafhankelijk moet zijn en haar eigen werkwijze moet vaststellen, de **verwerkingsverantwoordelijke** te zijn.
24. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
25. De **categorieën betrokkenen** zijn de kandidaat onafhankelijk bestuurders.
26. De **categorieën van gegevens** moeten zich beperken tot wat noodzakelijk is om de criteria van deskundigheid en onafhankelijkheid te kunnen beoordelen. Voor deze criteria bevatten Ontwerp en memorie nadere aanwijzingen.
27. Wat de **instanties die toegang hebben** betreft: aangezien twee kandidaten door de benoemingsadviescommissie worden voorgedragen aan de Vlaamse Regering, hebben de leden hiervan en hun medewerkers ook toegang tot deze gegevens. Deze toegang moet tot het noodzakelijke minimum worden beperkt.
28. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
29. De verantwoordelijke voor de verwerking zal een **bewaartermijn** moeten bepalen voor de gegevens van alle kandidaten.
30. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde **informatie** en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
31. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen** zoals bedoeld in randnummer 29, op te nemen in de communicatie met de burger, de kandidaat onafhankelijke bestuurders, zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun gegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.
32. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om **gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens**. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
33. De VTC wijst erop dat aangezien de gegevens niet duidelijk afgebakend zijn en het gegevens betreft inzake de deskundigheid, de loopbaan en de onafhankelijkheid van de kandidaten een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.

34. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling⁴ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen⁵ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer⁶ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haaracties waren en waarom⁷.
35. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover⁸.
36. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instantie expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren⁹.

III. BESLUIT

37. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:
- de correcte rechtsgrond aangeven, eventueel in de Memorie van Toelichting;
 - zo nodig extra maatregelen nemen om de effectiviteit van de discretieplicht te waarborgen.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2021-09-13 13:47:19 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

⁴ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

⁵ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0
(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

⁶ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verscheidene instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

⁷ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

⁸ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

⁹ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 70.207/3
van 28 oktober 2021

over

een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap ‘tot
wijziging van artikel 10, 12, 13 en 14 van het decreet van
27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie’

Op 20 september 2021 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Brussel, Jeugd en Media verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap ‘tot wijziging van artikel 10, 12, 13 en 14 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie’.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 12 oktober 2021. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Astrid TRUYENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Tim CORTHAUT, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 28 oktober 2021.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,¹ alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2.1. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet beoogt, luidens de memorie van toelichting, “een meer doorgedreven toepassing van de principes van deugdelijk bestuur bij de VRT in te voeren, waarbij onder meer de voorrang van het vennootschapsbelang en de discretieplicht van de bestuurders decretaal worden verankerd. Ook de aanwijzing van onafhankelijke bestuursleden kadert in deze principes en moet leiden tot een professionalisering en versterking van de raad van bestuur. De grotere betrokkenheid van de raad van bestuur bij de benoeming en het ontslag van de gedelegeerd bestuurder moet op haar beurt leiden tot een verdere professionalisering van het dagelijks bestuur en tot een positieve wisselwerking en een optimale interactie tussen de raad en de gedelegeerd bestuurder. Voorliggend voorontwerp van decreet legt tenslotte aan de raad van bestuur de verplichting op om bij beslissingen over het strategisch karakter van een aangelegenheid rekening te houden met het reglement dat hij zelf opmaakt, hetgeen op zijn beurt zal bijdragen aan een verdere professionalisering van het dagelijks bestuur en een positieve impact zal hebben op de samenwerking tussen raad van bestuur en gedelegeerd bestuurder”.

2.2. Met het oog op de implementatie van de voornoemde beginselen worden bij het voorontwerp de artikelen 10, 12, 13 en 14 van het decreet van 27 maart 2009 ‘betreffende radio-omroep en televisie’ (hierna: het Mediadecreet) gewijzigd (artikelen 2 tot 5 van het voorontwerp). Artikel 6 bevat een overgangsregeling: vier maanden na de inwerkingtreding van het aan te nemen decreet eindigt het mandaat van de leden van de raad van bestuur van de VRT zoals hij op die datum is samengesteld. Het mandaat van de leden van de nieuwe raad van bestuur, die conform de thans ontworpen regels wordt samengesteld, eindigt op 20 januari 2025.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

ALGEMENE OPMERKINGEN

3. De samenstelling van het bestuursorgaan van de VRT is onderworpen aan de bepalingen van de Cultuurpactwet². Dit impliceert dat de raad van bestuur moet worden samengesteld met inachtneming van artikel 9 van die wet. Het ontworpen artikel 12, § 1, tweede lid, van het Mediadecreet voorziet erin dat acht van de twaalf leden van de raad van bestuur door de Vlaamse Regering worden aangewezen “met inachtneming van de evenredige

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Wet van 16 juli 1973 ‘waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt’.

vertegenwoordiging van de politieke fracties in het Vlaams Parlement”. De overige vier leden zijn onafhankelijke bestuurders die moeten voldoen aan bepaalde voorwaarden van deskundigheid en onafhankelijkheid, en die volgens een in het voorontwerp bepaalde procedure eveneens door de Vlaamse Regering worden aangewezen. Die voorwaarden en procedure zijn opgenomen in het ontworpen artikel 12, §§ 1, vierde lid, en 1/1 tot 1/3, van het Mediadecreet, en lijken op het eerste gezicht de nodige waarborgen te bieden opdat wel degelijk sprake zou zijn van “onafhankelijke” bestuurders. Aan het beginsel van de evenredige vertegenwoordiging van de politieke fracties in het Vlaams Parlement ten belope van acht leden van de raad van bestuur lijkt dan ook geen afbreuk te worden gedaan door de aanwezigheid van vier onafhankelijke bestuurders in dat orgaan, temeer daar artikel 9 van de cultuurpactwet ter zake voorziet in verscheidene vormen van vertegenwoordiging, waarmee de ontworpen regeling niet onverenigbaar is. Er kan dan ook worden besloten dat de beoogde samenstelling van de raad van bestuur in overeenstemming is met artikel 9 van de cultuurpactwet.³

4. De ontworpen regeling bevat net als de huidige regeling geen bepalingen met betrekking tot de vervanging van bestuurders waarvan het mandaat voortijdig wordt beëindigd. Het voorontwerp moet op dit punt worden aangevuld.⁴

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Artikel 2

5.1. Het ontworpen artikel 10, § 3, van het Mediadecreet voorziet in een “absolute discretieplicht” voor de leden van de raad van bestuur. Die discretieplicht geldt ook na de beëindiging van het bestuurdersmandaat. De sancties bij schending van dat beginsel worden bepaald in het door de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder in overleg op te stellen Charter Deugdelijk Bestuur bedoeld in het ontworpen artikel 10, § 1, van het Mediadecreet.

5.2. Het opnemen van een bestuurdersmandaat omvat ongetwijfeld een zekere mate van loyaliteit ten opzichte van de onderneming of instelling, die gepaard kan gaan met de inachtneming van de nodige discretie over de informatie die in het kader van dat mandaat wordt verkregen, en dus binnen die grenzen kan leiden tot een beperking van de vrijheid van meningsuiting van de leden van de raad van bestuur. Die discretieplicht kan echter niet absoluut zijn. Zo kan bijvoorbeeld geen afbreuk worden gedaan aan de aangifteplicht bedoeld in artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering of aan de bescherming geboden door Richtlijn (EU) 2019/1937⁵. Teneinde in overeenstemming te zijn met artikel 10 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel 19 van de Grondwet moeten de beperkingen die aan de uitoefening van het recht op vrije meningsuiting door de leden van de raad van bestuur worden

³ Al dient weliswaar nog enig voorbehoud te worden gemaakt bij de concrete toepassing van de voornoemde ontworpen bepalingen, waarop de Raad van State, afdeling Wetgeving, thans uiteraard nog geen zicht heeft.

⁴ Zo moet bijvoorbeeld worden geregeld dat zij – gelet op de doelstelling om telkens de raad van bestuur volledig te vernieuwen – slechts het mandaat voltooien van de persoon die ze vervangen, in afwijking van artikel 12, § 4, van het Mediadecreet.

⁵ Richtlijn (EU) 2019/1937 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2019 ‘inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden’.

gesteld, bovendien noodzakelijk en proportioneel zijn in het licht van het door de steller van het voorontwerp nagestreefde doel inzake de vrijwaring van de goede werking van de VRT. Het verdient aanbeveling om de ontworpen regeling in dat opzicht nog aan een bijkomend onderzoek te onderwerpen.

5.3. Het voorontwerp laat het bepalen van de sancties bij schending van de discretieplicht over aan de raad van bestuur van de VRT. Aangezien het niet gaat om strafrechtelijke sancties, geldt er wat dat betreft geen bijzonder legaliteitsbeginsel. Dat neemt niet weg dat aldus een aspect van een regeling wordt gedelegeerd aan een openbare instelling, wat in beginsel niet in overeenstemming is met de algemene publiekrechtelijke beginselen omdat erdoor geraakt wordt aan het beginsel van de eenheid van de verordenende macht en een rechtstreekse parlementaire controle ontbreekt. Bovendien ontbreken de waarborgen waarmee de klassieke regelgeving gepaard gaat, zoals die inzake de bekendmaking, de preventieve controle van de Raad van State, afdeling Wetgeving, en de duidelijke plaats in de hiërarchie der normen. Dergelijke delegaties kunnen dan ook enkel worden gebillijkt voor zover zij zeer beperkt zijn en een niet-beleidsmatige karakter hebben, door hun detailmatige of hoofdzakelijk technische draagwijdte. De instellingen die de betrokken reglementering dienen toe te passen moeten hierbij zowel aan rechterlijke controle als aan politieke controle onderworpen zijn.⁶ Het valt niet goed in te zien hoe het bepalen van een sanctie voor de niet-naleving van een verplichting die een beperking inhoudt van de uitoefening van een grondrecht, kan worden ingepast in de voornoemde voorwaarden. Gelet hierop dient de beoogde sanctionering te worden geregeld hetzij door de decreetgever zelf, hetzij door de Vlaamse Regering indien zij daartoe door de decreetgever wordt gemachtigd.

Artikel 3

6. De voordracht van de kandidaat-onafhankelijke bestuurders gebeurt door een “onafhankelijke benoemingsadviescommissie”, aangesteld door de uittredende raad van bestuur. Uit de tekst van het voorontwerp kan echter niet worden afgeleid of dit een extern orgaan is en ten aanzien van wie de benoemingsadviescommissie onafhankelijk moet zijn.

⁶ Vergelijk met de toetsingscriteria die het Grondwettelijk Hof gebruikt om delegaties van verordenende bevoegdheid door de wetgever aan een autonome administratieve overheid of een gedecentraliseerde openbare instelling te beoordelen; zie GwH 11 juni 2015, nr. 86/2015, B.22.4, en GwH 9 juni 2016, nr. 89/2016, B.9.6.4: “De artikelen 33, 105 en 108 van de Grondwet verzetten zich niet ertegen dat, in een bepaalde technische materie, de wetgever specifieke uitvoerende bevoegdheden toevertrouwt aan een autonome administratieve overheid die zowel aan de jurisdictionele controle als aan de parlementaire controle is onderworpen, en verbieden de wetgever niet om delegaties te verlenen aan een uitvoerend orgaan, op voorwaarde dat die betrekking hebben op de uitvoering van maatregelen waarvan het doel door de bevoegde wetgever is bepaald, in het bijzonder in technische en ingewikkelde materies.”; zie GwH 19 november 2015, nr. 162/2015, B.8.4: “Artikel 33 van de Grondwet en artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 [tot hervorming der instellingen] staan niet eraan in de weg dat de wetgever specifieke uitvoerende bevoegdheden toevertrouwt aan een gedecentraliseerde openbare instelling die aan een bestuurlijk toezicht en aan een rechterlijke toetsing is onderworpen.” Zie ook GwH 14 mei 2020, nr. 67/2020, B.41.2: “Een delegatie aan een gedecentraliseerde openbare instelling die aan een bestuurlijk toezicht en aan een rechterlijke toetsing is onderworpen is evenwel niet in strijd met het wettigheidsbeginsel voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de wetgever zijn vastgesteld.”

In de memorie van toelichting wordt in dat verband het volgende uiteengezet:

“De leden van deze benoemingsadviescommissie hebben een open en onafhankelijke blik op de maatschappelijke, bestuurlijke en politieke context waarbinnen de openbare omroep opereert, op governance vraagstukken en op de moderne inzichten over de rol van bestuurders, ook in internationaal perspectief. De benoemingsadviescommissie is onafhankelijk en stelt haar eigen werkwijze vast. Dat betekent niet alleen dat de commissie geen politieke beïnvloeding toelaat, maar ook dat vanuit de politiek geen pogingen worden gedaan tot beïnvloeding.”

Het verdient aanbeveling om de wijze van samenstelling van de benoemingsadviescommissie, met inbegrip van de voorwaarden die de onafhankelijkheid van de leden ervan moeten waarborgen, te bepalen in het voorontwerp zelf. Het ontworpen artikel 12, § 1/1, van het Mediadecreet dient wat dat betreft te worden aangevuld.

Artikel 6

7. Artikel 6, tweede lid, van het voorontwerp wordt het best geformuleerd als volgt:

“In afwijking van artikel 12, § 4, van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, eindigt het mandaat van de leden van de eerste raad van bestuur die wordt samengesteld conform artikel 12, § 1 tot en met §1/3, van dat decreet, op 20 januari 2025”.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Astrid TRUYENS

Wilfried VAN VAERENBERGH

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

Op voorstel van de Vlaamse minister van Brussel, Jeugd en Media;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Brussel, Jeugd en Media is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie

Art. 2. Artikel 10 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 10. §1. De raad van bestuur, vermeld in artikel 12 en 13, en de gedelegeerd bestuurder, vermeld in artikel 14, leggen in onderling overleg, en in overeenstemming met de bepalingen van dit decreet en de statuten, in een VRT-charter Deugdelijk Bestuur de volgende elementen vast:

- 1° de wijze waarop ze hun bevoegdheden, vermeld in artikel 13 en 14, uitoefenen;
- 2° de beginselen van deugdelijk bestuur die ze moeten naleven. Die beginselen omvatten minstens de beginselen, vermeld in paragraaf 2 en 3.

Het charter, vermeld in het eerste lid, wordt ter kennisgeving aan de Vlaamse Regering bezorgd.

§2. Elk lid van de raad van bestuur stelt bij het handelen en het nemen van beslissingen altijd het vennootschapsbelang van de VRT voorop.

Indien de raad van bestuur oordeelt dat een bestuurder het vennootschapsbelang heeft geschonden, stelt de voorzitter aan de Vlaamse Regering voor om deze bestuurder uit zijn functie te ontslaan.

§3. Elk lid van de raad van bestuur bewaart de discretie over alle informatie waarvan hij in het kader van de uitoefening van zijn bestuurdersmandaat op de hoogte wordt gebracht, behalve als het gaat om informatie die al is bekendgemaakt door de VRT of waarvan zonder enige twijfel kan worden aangetoond dat ze behoort tot het publieke domein.

De discretieplicht, vermeld in het eerste lid, geldt ook na de beëindiging van het bestuurdersmandaat.

Indien de raad van bestuur oordeelt dat een bestuurder de discretieplicht heeft geschonden, stelt de voorzitter aan de Vlaamse Regering voor om deze bestuurder uit zijn functie te ontslaan.

De informatie, vermeld in het eerste lid, mag alleen worden meegedeeld buiten de raad van bestuur, publiek worden gemaakt of op een andere manier ter beschikking worden gesteld aan derde partijen als een meerderheid van de raad

van bestuur en de gedelegeerd bestuurder daarvoor hun goedkeuring geven. Als de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder hun toestemming geven, zorgt de voorzitter van de raad van bestuur voor de externe communicatie van de informatie.”.

Art. 3. In artikel 12 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

“§1. De raad van bestuur bestaat uit twaalf leden.

Acht leden van de raad van bestuur worden aangewezen door de Vlaamse Regering, met inachtneming van de evenredige vertegenwoordiging van de politieke fracties in het Vlaams Parlement.

Vier leden van de raad van bestuur zijn onafhankelijke bestuurders die worden aangewezen door de Vlaamse Regering conform paragraaf 1/1 tot en met 1/3.

De onafhankelijke bestuurders, vermeld in het derde lid, worden aangewezen op grond van:

- 1° hun aantoonbare deskundigheid in het algemene bestuur van de VRT of hun specifieke deskundigheid in de inhoudelijke materie en het beleidsveld waarin de VRT actief is;
- 2° hun onafhankelijkheid ten aanzien van de deelgenoten en het dagelijkse bestuur van de VRT. De onafhankelijkheid van de bestuurders wordt vastgesteld conform artikel III.42 van het Bestuursdecreet.

De raad van bestuur kiest onder zijn leden, vermeld in het tweede lid, een voorzitter, en onder zijn leden, vermeld in het derde lid, een ondervoorzitter.”;

2° er worden een paragraaf 1/1 tot en met 1/3 ingevoegd, die luiden als volgt:

“§1/1. De uittredende raad van bestuur stelt een functieprofiel op voor het mandaat van onafhankelijke bestuurder. Uiterlijk drie maanden voor het aflopen van het mandaat van de uittredende raad van bestuur lanceert hij een open oproep tot kandidaatstelling. De oproep vermeldt de vereisten waaraan de kandidaten moeten voldoen op het vlak van bekwaamheden, kennis en ervaring en regelt de wijze van kandidaatstelling, waarbij minstens een curriculum vitae wordt voorgelegd.

De uittredende raad van bestuur stelt uiterlijk drie maanden voor het aflopen van zijn mandaat een onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau aan dat een aantoonbare expertise heeft in selectie en werving.

§1/2. Het onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau, vermeld in paragraaf 1/1, tweede lid, selecteert op basis van het functieprofiel twee kandidaten per vacature voor onafhankelijke bestuurder en draagt die kandidaten voor aan de Vlaamse Regering. Tegelijkertijd brengt het onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau de uittredende raad van bestuur op de hoogte van deze voordracht.

De voordracht door het onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau gebeurt uiterlijk één maand voor het aflopen van het mandaat van de uittredende raad van bestuur.

§1/3. De Vlaamse Regering wijst op basis van de voordracht door het onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau, vermeld in paragraaf 1/1, tweede lid, voor elke vacature een van de voorgedragen kandidaten aan.”;

3° in paragraaf 3 wordt de zin “De raad kan in overeenstemming met de bepalingen van deze titel en met de statuten in een reglement de wijze bepalen waarop hij zijn bevoegdheden, vermeld in artikel 13, uitoefent.” vervangen door de zinnen “Conform de bepalingen van deze titel en conform de statuten bepaalt de raad van bestuur in een reglement de wijze waarop hij zijn bevoegdheden, vermeld in artikel 13, §1, 2°, uitoefent. In het voormelde reglement kan de raad van bestuur de wijze bepalen waarop hij zijn andere bevoegdheden, vermeld in artikel 13, uitoefent.”;

4° paragraaf 4 wordt aangevuld met drie leden, die luiden als volgt:

“Wanneer de plaats van een bestuurder, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, openvalt in de loop van zijn mandaat ten gevolge van overlijden of ontslag, wijst de Vlaamse Regering een vervanger aan, met inachtneming van de evenredige vertegenwoordiging van de politieke fracties in het Vlaams Parlement.

Wanneer de plaats van een onafhankelijke bestuurder, vermeld in paragraaf 1, derde lid, openvalt in de loop van zijn mandaat ten gevolge van overlijden of ontslag, draagt het onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau, vermeld in paragraaf 1/1, tweede lid, binnen één maand na het openvallen van het mandaat op basis van het functieprofiel twee kandidaten voor aan de Vlaamse Regering uit de reserve van kandidaten die zich na de open oproep, vermeld in paragraaf 1/1, eerste lid, hadden aangeboden. Tegelijkertijd brengt het onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau de raad van bestuur op de hoogte van deze voordracht. De Vlaamse Regering wijst op basis van deze voordracht door het onafhankelijk en extern benoemingsadviesbureau een van de voorgedragen kandidaten als vervanger aan.

De bestuurders die met toepassing van het tweede en derde lid worden aangewezen, volbrengen het mandaat van hun voorganger.”.

Art. 4. Aan artikel 13, §1, 2°, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “conform de wijze die bepaald is in het reglement, vermeld in artikel 12, §3” toegevoegd.

Art. 5. In artikel 14 van hetzelfde decreet wordt paragraaf 1 vervangen door wat volgt:

“§1. De gedelegeerd bestuurder wordt benoemd door de algemene vergadering. De algemene vergadering stelt het profiel van de gedelegeerd bestuurder vast, na advies van de raad van bestuur.

De gedelegeerd bestuurder wordt ontslagen door de algemene vergadering na advies van de raad van bestuur.”.

Hoofdstuk 3. Slotbepaling

Art. 6. Vier maanden na de datum van de inwerkingtreding van dit decreet eindigt het mandaat van de leden van de raad van bestuur van de VRT zoals hij op die datum is samengesteld.

In afwijking van artikel 12, §4, van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, eindigt het mandaat van de leden van de eerste raad van bestuur die wordt samengesteld conform artikel 12, §1 tot en met §1/3, van dat decreet, op 20 januari 2025.

Brussel, 26 november 2021.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Brussel, Jeugd en Media,

Benjamin DALLE